



## Растения за сенчести места в градината

**Вергиния Костова**, ландшафтен архитект

Има три вида сянка според продължителността ѝ през деня. Леката сянка засяга места, засенчени за 2-3 часа. Средната трае през половината ден, а дебалата – през целия. Когато правим градина, трябва да знаем кои растения от колко слънчева светлина се нуждаят. Папратите са най-невзискателни спрямо липсата на слънце. Могат да растат при много оскъдна светлина, дори и в пещери. Сенкоиздръжливите растения обикновено имат широки плоски листа, разположени под тъкъв ъгъл, че да получат максимално количество слънчева светлина. Пъстролистните растат на сянка по-бавно, отколкото зелените, а някои от тях могат да изгубят окраската си. Много от храстите и цъфтящите рано луковични растения са подходящи за засаждане на сянка. Някои видове за скални кътове и декоративните треви също се развиват добре без пряка слънчева светлина.

Ето няколко от най-атрактивните растения за сянка, които ще намерите на нашия пазар.

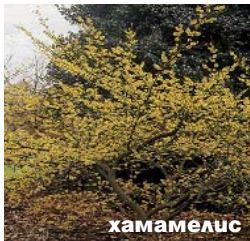
**Луковични:** ксинодокса, момина сълза, минзухари, циклами, фритилария, кокиче, орнитогалум, сци- →



хоста



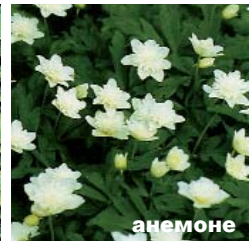
флокс



хамамелис



пахисандра



анемоне



евониумс



юниперус сквамата



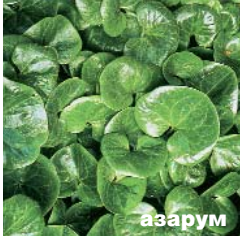
лилуум



никотиана



циганче



азарум

ла, трилиум. Също и анемонето. Повечето негови сортове цъфтят рано напролет с атрактивни бели, розови, бледолилави или тъмносини цветове. Анемонето е подходящо за лека сянка, високо е десетина см, развива се добре под широколистни дървета и на добре гренена, богата на хумус почва. **Азарумът** е вечнозелено почвопокрито растение с лъскави листа, подходящо за средна и дебела сянка. Високо е 10-30 см. **Лилуумът** е много подходящ за лека сянка. Той е висок 70-100 см, с интересен силует и интересни бели, жълти, оранжеви или наситеночервени цветове.

**Храсти:** чимшир, камелии и рододендрони, някои сортове грян, леска, котонеастър, дафне, илекс, махония, лавровишня, рускус, скимия, винка, симфорикарпус. Също и **аукуба японика**, който е много красив храст. Има сочни вечнозелени ефектни листа и наситеночервени плодове от есен до пролет. Висок е от 1 до 3,5 м. Той се развива добре на средна и дебела сянка, търпи суха почва. **Евониумите** са невзискателни атрактивни вечнозелени храсти, подходящи за лека и средна сянка. Има голямо разнообразие на форми, цветовете и петна на пъстролистните. Видовете варират от 20-30 см до 2-3 м. **Хамамелисът** съчетава особени листа, ефектни есенни багри и зимно цъфтене върху все още голите клонки. Подходящ е за лека сянка, влажна, добре гренена хумусна почва. Висок е около 1 м, но може да достигне 5-6 м.

**Иглолистните растения** рядко се развиват добре на сянка. **Юниперус сквамата** е нискорастящ стелещ се храст, който издържа на лека до средна сянка. Той е невзискателен към почвата и оцелява на сравнително сухи места. Има много сортове, но зеленикавите са по-подходящи за сянка от синкавите.

**Многогодишните цветя** масово предпочитат да са на сянка. Такива са аконитум, аюга, аквилегия, арункус, астилбе, бергения, кампанула, дицентра, дигиталис, гераниум, хепатика, хойхера, лизимахия, неония, момкова сълза. **Хостите** са сред най-предпочитаните растения напоследък, тъй като имат пъстролистни сортове, които запазват шарките си на сянка. Някои са с атрактивни цветове. Издържат както на слънце, така и на лека и средна сянка, не са взискателни към почвата. Зелените и пъстролистните форми на **пахисандрата** образуват гъст килим от тъмнозелени назъбени листа и малки бели съцветия. Тя е подходяща за средна и дебела сянка. Най-добре се развива на влажни, леко тежки почви. Висока е 20-45 см. Със своите бели, розови или лилави съцветия **флоксът** придава цвят и в сенчестата част на градината. Подходящ е за лека сянка и влажни богати почви. Висок е от 30-40 см до 1 м.

От **сезонните едногодишни растения** без слънце виреят само никотиана, циганче, лобелия, бегония. **Циганчето** е компактно растение с дълъг период на цъфтеж, с голямо разнообразие на цветове – от бели през розови и червени до яркочервени.

**Никотианата** е висока от 30 см до 1.2 м и е подходяща за лека и средна сянка. Има бели, жълтеникави, розови или червени цветове и прекрасен аромат. ■

## 8 ГРИЖИ ЗА ЛЯТНАТА ГРАДИНА

1. Поливайте обилно през ден, ако не вали. Най-добре сутрин или вечер.
2. Косете на всеки 7-10 дни.
3. Торете тревата на 3 седмици с амониева селитра. Торът се разпръсква равномерно, след което се полива обилно, докато се разтвори.
4. Сезонните цветя подхранвайте с комбиниран азот-фосфор-калий тор – за стимулиране на растежа и цъфтежа.
5. Плевете редовно. Големи поляни пръскайте с разтвор от избирателен хербицид, който селективно убива широколистните плевели.
6. Окопавайте дърветата, храстите и цветята на всеки 2 седмици.
7. Премахвайте прецъфтелите цветове, пожълтелите листа, счупените клонки.
8. Пръскайте срещу вредители, гъби и болести. Добре е това да се прави от специалист. Ако решите, че можете и сами, уточнете препарата в селскостопанската аптека. За по-сигурно покажете на аптекаря клонче от болното растение.